

Kulturutskottet

Statsrådets förordning om ändring av 3 § i statsrådets förordning om temporära begränsningar av skyldigheten att ordna småbarnspedagogik samt undervisning och utbildning

Till grundlagsutskottet

INLEDNING

Remiss

Statsrådets förordning om ändring av 3 § i statsrådets förordning om temporära begränsningar av skyldigheten att ordna småbarnspedagogik samt undervisning och utbildning (Ö 6/2020 rd): Ärendet har remitterats till kulturutskottet för utlåtande till grundlagsutskottet. Tidsfrist: 25.3.2020 kl. 11.00.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Anne-Marie Brisson, undervisnings- och kulturministeriet
- lagstiftningsråd Eerikki Nurmi, undervisnings- och kulturministeriet
- överdirektör Mika Tammilehto, undervisnings- och kulturministeriet
- generaldirektör Olli-Pekka Heinonen, Utbildningsstyrelsen
- direktör Matti Lahtinen, Utbildningsstyrelsen.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet anser att ändringen av den förordning om ändring av statsrådets förordning om temporära begränsningar av skyldigheten att ordna småbarnspedagogik samt undervisning och utbildning (126/2020) som är under behandling är i högsta grad nödvändig, eftersom den undanröjer den mångtydighet i fråga om definitionen av kritiska yrkesgrupper som anges i 3 § 4 mom. i förordningen. I sitt utlåtande (KuUU 2/2020 rd) fäste kulturutskottet uppmärksamhet vid problematiken. Utskottet erkänner dock behovet av att definiera de kritiska branscher som nämns ovan och anser det vara viktigt att de branscher som är kritiska med tanke på samhällets verksamhet ytterligare utvärderas och definieras med tillräcklig noggrannhet.

Utskottet anser att det är mycket viktigt att göra allt som är möjligt för att skydda människor mot att coronaviruset sprids. Detta ställer också krav på ordnande av undervisning i skolor där barn och skolans personal umgås med varandra. Därför anser utskottet att förordningen och de åtgärder som föreskrivs i den är nödvändiga.

Utlåtande KuUU 3/2020 rd

Utskottet konstaterar att motiveringspromemorian till förordningen tar upp möjligheterna till begränsning för att förebygga smitta, men anser att det på det sätt som förutsätts i 109 § 2 mom. i beredskapslagen (1552/2011) hade varit nödvändigt att i motiveringspromemorian presentera en bedömning av i vilket avseende de i förordningen föreskrivna möjligheterna för utbildningsanordnarna att begränsa de tjänster som hör till den avgiftsfria undervisningen behövs för att trygga nödvändiga undervisningstjänster. Utskottet hänvisar i sammanhanget till sina iakttagelser om skolmåltider och elevhälso-tjänster i sitt utlåtande till grundlagsutskottet (KuUU 2/2020 rd) och upprepar behovet av att bedöma dessa frågor.

Begränsningarna av undervisningstjänster föreskrivs i den nu aktuella förordningen så att utbildningsanordnaren ges möjlighet att genom eget beslut göra vissa i förordningen angivna undantag från ordnandet av undervisningen. Begränsningarna gäller dock inte elever i årskurs 1—3 inom förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen och inte heller elever som har ett beslut om särskilt stöd eller som omfattas av förlängd läroplikt. Utskottet anser att det är en bra lösning att utbildningsanordnarna genom förordningen ges möjlighet att ordna verksamheten på bästa möjliga sätt med beaktande av de lokala förhållandena och elevernas behov. Det är viktigt att undervisnings- och kulturministeriet och Utbildningsstyrelsen ger de anvisningar och det stöd som utbildningsanordnarna behöver för det lokala beslutsfattandet.

Utskottet framhåller att undervisning för elever som med stöd av förordningen förordnats till distansundervisning eller i denna undantagssituation överförs till distansundervisning på föräldrarnas initiativ är undervisning enligt lagen om grundläggande utbildning som ges av utbildningsanordnaren, inte så kallad hemundervisning som elevernas vårdnadshavare ansvarar för. Utskottet understryker att läroplikten gäller också under de aktuella undantagsförhållandena.

Utbildningsanordnarna ska informera elevernas vårdnadshavare tillräckligt för att de ska ha kännedom om undervisningsarrangemangen under undantagsförhållanden. Det är viktigt att familjerna instrueras att göra en anmälan till skolan om att eleven deltar i distansundervisning, för att skolan ska kunna beakta detta vid ordnandet av undervisningen och uppföljningen av elevernas frånvaro (26 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning).

Utskottet påpekar att ordnandet av distansundervisning inom den grundläggande utbildningen är ett nytt fenomen, eftersom det inte föreskrivs om det i lagen om grundläggande utbildning. I skolorna har yrkeskunniga lärare och övrig personal börjat genomföra olika lösningar för distansundervisning, och utskottet anser det vara viktigt att erfarenheterna av detta följs aktivt och att information om god praxis delas till alla.

Utskottet anser att det är absolut nödvändigt att även elever i distansundervisning och deras vårdnadshavare får det stöd de behöver för att barnen ska kunna fortsätta att så bra som möjligt inhämta kunskap också i hemmet. Undervisningsväsendet ska i samverkan med bland annat social- och hälsovårdsväsendet och ungdomsväsendet särskilt satsa på att trygga barns och familjers välbefinnande. Utskottet betonar också vikten av att se till att eleverna får tillräckligt stöd för inläring och skolgång när situationen normaliseras.

Utlåtande KuUU 3/2020 rd

Utskottet poängterar att utbildningsanordnarna ska uppmuntra alla familjer som har möjlighet till det, att i denna undantagssituation ordna distansundervisning för sina barn i hemmet. Den exceptionella situationen och hanteringen av den kräver gemensamma insatser av alla.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kulturutskottet föreslår

att grundlagsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 25.3.2020

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Paula Risikko saml
medlem Sanna Antikainen saf
medlem Marko Asell sd
medlem Veronika Honkasalo vänst
medlem Kaisa Juuso saf
medlem Emma Kari gröna
medlem Pasi Kivisaari cent
medlem Ari Koponen saf
medlem Sari Multala saml
medlem Mikko Ollikainen sv
ersättare Noora Koponen gröna
ersättare Johan Kvarnström sd.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Lahtinen.